

TOPICLIJST RONDE 9 - VACCINATIEBEREIDHEID EN INFORMATIEBEHOEFTE

INTROTEKST: Goedendag, u spreekt met [....] van het RIVM. Ik bel in het kader van het onderzoek naar de coronamaatregelen dat het RIVM samen met de GGD uitvoert. U heeft pas geleden een vragenlijst hierover ingevuld en daarin aangegeven dat u bereid bent om mee te doen aan een verdiepend onderzoek. Dat waarderen wij zeer! We hebben u een paar dagen geleden hier ook over gemaild. Het verdiepende onderzoek houdt in dat we mensen telefonisch willen interviewen over vaccineren. Een gesprek duurt maximaal 30 minuten. Zou u mee willen doen?

Zo ja, schikt het nu om even te bellen? [stilte] Of wilt u liever dat ik op een later moment terug bel?

Zo nee, helaas, maar geen probleem. Ik wens u verder nog een fijne dag [bel volgende respondent van je lijstje].

Fijn dat het schikt/fijn dat we nu even kunnen bellen.

Ik zou het interview graag willen opnemen. Vindt u het goed als ik het gesprek opneem? [antwoord respondent afwachten]. Dan begin ik de opname met nogmaals uw toestemming te vragen zodat die op de band staat.

[OPNAME STARTEN]

Ik heb de band gestart. Het is vandaag [...datum...]. U heeft respondentnummer [...] 10021337

en u vindt het goed dat ik ons gesprek opneem; is dat correct? [antwoord respondent afwachten]

Voor de interviewer:

Check de survey antwoorden voor je respondent alvorens het interview te starten. Check ihb wat de respondent heeft geantwoord op vraag 45 (welke bronnen de respondent belangrijk vindt bij het bepalen van het besluit tot vaccinatie), vraag 46 (of de respondent zich wil laten vaccineren) en vraag 47 (antwoorden op stellingen).

Doel interview: *begrijpen waarom mensen twijfelen of zich niet laten vaccineren en info ophalen waar overheids(campagne) op kan inspelen. Doel van de overheid is om een vaccinatiegraad van 80% te halen.*

Belangrijk!

Wat zeg je als een respondent vraagt of jij je gaat laten vaccineren? => benoem eerst dat wel of niet vaccineren een eigen keuze is. Vervolgens kun je delen wat je zelf van plan bent om te doen met eventueel je belangrijkste reden erbij.

Als je iemand treft die echt tegen vaccineren aan zich is en niet meer te overtuigen is, mag je het interview afbreken. Je zou dan bijv. kunnen zeggen: we hebben uw beweegredenen gehoord waarom u zich niet laat vaccineren tegen het coronavirus. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van het interview. Als je het gevoel hebt dat je te maken hebt met een 'antivaxxer-light' waar nog wel beweging in zit, ga je door met het interview.

INTERVIEWVRAGEN

Algemeen (vragen voor ALLE respondenten)

INTRODUCTIETEKSTJE: *We gaan het vandaag hebben over de coronavaccins. Tijdens het interview zijn we vooral op zoek naar hoe u over het/de vaccin(s) denkt, over de rol die het volgens u speelt in de coronacrisis en welke zorgen of vragen er bij u leven. We doen dit om ervoor te zorgen dat de informatieverstrekking over het vaccin zo volledig mogelijk is, het is dus niet zo dat wij tijdens dit gesprek al eventuele vragen kunnen beantwoorden.*

- 1a. Hoe gaat het met u in de huidige situatie?
- 1b. Heeft u zelf sinds de uitbraak van het coronavirus corona gehad?
- 1c. Zijn er mensen in uw sociale omgeving die corona hebben of hebben gehad?

2. Hoe ervaart u de huidige lockdown?

3. In hoeverre volgt u de maatregelen die gelden tijdens deze lockdown? Het gaat dan om de maatregelen zoals bijv. de 1,5m afstand houden, zoveel mogelijk thuis werken, kinderen thuis houden, max. 2 bezoekers per dag ontvangen, niet reizen naar het buitenland.

Gevoelens en opvattingen over vaccinaties (vragen voor alle respondenten)

4. Wat komt er als eerste in u op als u aan het coronavaccin denkt?

5a. Welk gevoel roept het bij u op dat er nu een vaccin is tegen het coronavirus? *(vb antwoorden waar je aan kan denken: opgelucht, dankbaar, blij, argwaan, boos)*

5b. Kunt u dat toelichten?

6a. Hoe groot is volgens u de bijdrage van het vaccin in het bestrijden van de coronacrisis, op een schaal van 1 tot 10? 10 betekent van onschatbare waarde, een 1 is geen bijdrage.

6b. Kunt u dit toelichten?

7. In het verleden, tegen andere ziektes of vanwege reizen naar het buitenland, een vaccinatie laten toedienen? *(hier peilen of de respondent tegen vaccineren an sich is of specifieke bezwaren tegen het coronavaccin heeft)*

Vaccinatiebereidheid (vragen voor alle respondenten)

INTRODUCTIETEKSTJE: *Ik zag dat u in de vragenlijst heeft geantwoord dat u [zich niet wil laten vaccineren OF nog niet weet of u zich wilt laten vaccineren]*

Nee, omdat:	Als er straks een vaccin is tegen het coronavirus, wilt u zich dan laten vaccineren?
Neutraal	Als ik het vaccin krijg, ben ik beschermd tegen het coronavirus.
Neutraal	Ik ben bang voor mogelijke bijwerkingen van het vaccin.
Mee oneens	Als een vaccin is goedgekeurd voor de Nederlandse markt, geloof ik dat het veilig is.
Helemaal mee oneens	Als ik me laat vaccineren, draag ik bij aan een uitweg uit de coronacrisis voor Nederland

8. Hoe denkt u daar op dit moment over?

Voor de interviewer: afhankelijk van het antwoord op vraag 8, volg je een bepaalde 'vragen-route'.

Antwoord 'Ja': ga verder met de vragen 9 t/m 12 kleur groen

Antwoord 'Nee': ga verder met de vragen 13 t/m 18, kleur roze

Antwoord 'Weet ik niet, want ik heb er nog niet over nagedacht': ga verder met de vragen 19 t/m 22, kleur paars/grijs

Antwoord 'Weet ik niet, ik heb nog twijfels': ga verder met de vragen 23 t/m 28, kleur geel

Let op! De vragen over **TOEKOMSPERSPECTIEF** zijn vragen we aan **ALLE** respondenten.

Respondent wil zich WEL laten vaccineren

Voor de interviewer: als het goed is, krijg je geen respondenten die aangeven zich wel te willen laten vaccineren, want daar hebben we niet op geselecteerd. Mochten ze er toch tussen zitten, bijv. omdat ze in een week tijd toch van mening zijn veranderd, stel dan onderstaande vragen. Achterliggend doel is om te achterhalen wat iemand van mening heeft doen veranderen.

9. Wat zijn voor u de redenen om u te laten vaccineren tegen het coronavirus? (vraag goed door!)

(Voor de interviewer: ga echt na welke opvattingen of misopvattingen er leven bij de respondent. Ga ook na of de opvattingen betrekking hebben op de werking van het vaccin, de bijwerkingen, de ontwikkeling ervan, het vaccinatiebeleid. Vraag door!)

Voor de interviewer: onderstaande vragen gaan over de factor sociale norm. Volgens de literatuur over vaccinatiebereidheid (bij andere vaccinaties) speelt dit een belangrijke rol. Daarom vragen we dit expliciet uit. Mogelijk wordt het al door de respondent zelf bij 9 genoemd. Zorg er dan voor dat je hier wel goed op doorvraagt.

10a. Laten de mensen in uw omgeving, denk aan familie, vrienden, buren, collega's, zich vaccineren tegen corona

10b. Is dat wat uw omgeving kiest van invloed op uw keuze om u te laten vaccineren?

10c. Zo ja, welke mensen zijn voor u daarin belangrijk?

INTRODUCTIETEKSTJE: In de vragenlijst heeft u eerder aangegeven dat [u zich niet wilt laten vaccineren OF dat u nog niet weet of u zich wilt laten vaccineren]. Nu bent u daar wel toe bereid.

11. Wat heeft u van gedachten doen veranderen? *(voor de interviewer: we zijn hier op zoek naar de reden die de doorslag gaf om van 'twijfelaar' of 'nee-kiezer' naar voorstander te zijn gegaan)*

12a. Heeft u gebruik gemaakt van informatiebronnen bij uw keuze om u wel te laten vaccineren?

12b. Zo ja, welke?

Respondent wil zich NIET laten vaccineren

13. Wat zijn voor u de redenen om u niet te laten vaccineren tegen het coronavirus? *(Voor de interviewer: ga echt na welke opvattingen of misopvattingen er leven bij de respondent. Ga ook na of de opvattingen betrekking hebben op de werking van het vaccin, de bijwerkingen, de ontwikkeling ervan, het vaccinatiebeleid. Vraag door!)*

Voor de interviewer: onderstaande vragen gaan over de factor sociale norm. Volgens de literatuur over vaccinatiebereidheid (bij andere vaccinaties) speelt dit een belangrijke rol. Daarom vragen we dit expliciet uit. Mogelijk wordt het al door de respondent zelf bij 13 genoemd. Zorg er dan voor dat je hier wel goed op doorvraagt.

14a. Laten de mensen in uw omgeving, denk aan familie, vrienden, buren, collega's, zich vaccineren tegen corona?

14b. Is dat wat uw omgeving kiest van invloed op uw keuze om u te laten vaccineren?

14c. Zo ja, welke mensen zijn voor jou daarin belangrijk?

15a. Heeft u nog overwogen om u wel te laten vaccineren?

15b. Zo ja, wat waren dan redenen om het wel te doen?

16. Welke reden(en) gaf de doorslag om u niet te laten vaccineren?

17a. Heeft u gebruik gemaakt van informatiebronnen bij uw keuze om u niet te laten vaccineren?

17b. Zo ja, welke?

18. Is er een situatie denkbaar waarbij u zich wel zou laten vaccineren? (alternatieve formulering: Zou er iets zijn waardoor u zich wel zou laten vaccineren?)

Respondent heeft er nog niet over nagedacht of hij/zij zich wil laten vaccineren

19. Kunt u toelichten waarom u er nog niet over nagedacht heeft?

20. Wat zou u helpen om straks tot een keuze te komen?

21a. Heeft u behoefte aan bepaalde informatie om tot een keuze te komen?

21b. Zo ja, waarover? *(voor de interviewer: vraag goed door. Wil de respondent bijv. meer weten over de effectiviteit van het vaccin, of de veiligheid van het vaccin, of de instantie/professional die het vaccin straks gaat toedienen, of andere praktische issues? Vraag door!)*

22a. Via welke (media) kanalen zou u deze informatie graag willen ontvangen?
(voor de interviewer: bij kanalen gaat het bijv. om krant, website overheid, social media, talkshow).

22b. Via welke bronnen zou u deze informatie graag ontvangen?
(voor interviewer: wees zo precies mogelijk, vraag door bij antwoord 'overheid' (gaat het om VWS, GGD, RIVM, gemeente etc.? Andere vb antwoorden: eigen huisarts, thuiszorg professional, dominee/imam).

Respondent weet nog niet of hij/zij zich laat vaccineren > twijfelaars

Blokje vragen over redenen voor twijfel

23. Kunt u toelichten waar de twijfel dan vooral zit?

(Voor de interviewer: probeer er achter te komen of de twijfel te maken heeft met een pragmatisch argument, bijv. is vaccineren wel nodig als een groot deel al gevaccineerd is straks) of meer een fundamentele oorzaak heeft, dus met conflicterende waarden/principes te maken heeft, zoals solidariteit (reden om het wel te doen) versus persoonlijke integriteit/vrijheid (ik ben niet bang om ziek te worden en wil daarom niet iets in m'n lijf laten spuiten).

Voor de interviewer: vraag 24a en b zijn bedoeld om erachter te komen welke afwegingen mensen maken. Wat zijn redenen om zich wel te vaccineren, wat zijn redenen om het niet te doen?

Daarbij kunnen ook (mis)opvattingen een rol spelen, bijv. over de werking van het vaccin, de bijwerkingen, de ontwikkeling ervan, of het vaccinatiebeleid. Vraag hier goed door.

24a. Wat zijn voor u redenen om het wel te doen?

(voor de interviewer: vb antwoorden: zichzelf beschermen, anderen beschermen, coronamaatregelen kunnen eindigen, geanticipeerde spijt)

24b. En wat zijn redenen om het niet te doen?

(voor de interviewer: vb antwoorden: angst voor bijwerkingen, twijfels over effectiviteit, zorgen over veiligheid door snelheid ontwikkeling).

Voor de interviewer: onderstaande vragen gaan over de factor sociale norm. Volgens de literatuur over vaccinatiebereidheid (bij andere vaccinaties) speelt dit een belangrijke rol. Daarom vragen we dit expliciet uit. Mogelijk wordt het al door de respondent zelf bij 24 genoemd. Zorg er dan voor dat je hier wel goed op doorvraagt.

25a. Laten de mensen in uw omgeving, denk aan familie, vrienden, buren, collega's, zich vaccineren tegen corona?

25b. Is dat wat uw omgeving kiest van invloed op uw keuze om u te laten vaccineren?

25c. Zo ja, welke mensen zijn voor jou daarin belangrijk?

26a. Speelt de hoogte van de vaccinatiegraad in Nederland op het moment dat u wordt uitgenodigd nog een rol voor uw besluit om zich te laten vaccineren?

26b. Zo ja, is een hoge vaccinatiegraad dan juist een motivatie om het wel te doen of juist niet?

Blokje vragen over informatiebehoeften

Voor de interviewer: we vragen in dit blokje zowel naar actief informatie zoekgedrag als naar welke informatie ze (passief) willen ontvangen en van wie.

27a. Heeft u al gezocht naar informatie over vaccineren?

27b. Naar welke informatie zocht u?

27c. Waar heeft u informatie gezocht? (voor de interviewer: zocht de respondent op de RIVM website, of website huisarts, of social media, of werd een bekende geraadpleegd etc.)

27d. Heeft u zoektocht u iets opgeleverd? (voor de interviewer: ga na of respondent de gezochte informatie kon vinden en als dat zo was of de informatie duidelijk/eenduidig was etc. Vraag door!)

28a. Zit u nog met bepaalde vragen waar u graag een antwoord op wilt alvorens een keuze te kunnen maken?

28b. Zo ja, wat voor vragen zijn dat?

28c. Bij welke persoon of organisatie zou u graag met uw vragen terecht willen?

28d. Zijn er nog (andere) bronnen waar u graag informatie van wilt ontvangen? (voor interviewer: wees zo precies mogelijk, vraag door bij antwoord 'overheid' (gaat het om kabinet, VWS, GGD, RIVM, gemeente etc.? Andere antwoorden: eigen huisarts, thuiszorg professional, dominee/imam).

28e. En heeft u nog een voorkeur via welke kanalen u graag informatie wilt ontvangen? (voor de interviewer: hangt samen met vorige vraag over bron, maar hier gaat het specifiek over het kanaal: brief die thuis bezorgd wordt, website RIVM, social media).

Toekomstperspectief (vragen voor alle respondenten)

INTRODUCTIETEKSTJE: 6 januari zijn we gestart met vaccineren in Nederland. De komende maanden zullen steeds meer mensen gevaccineerd worden.

29. Denkt u dat het nodig is dat we de komende maanden de basisregels (zoals 1,5m afstand houden, geen handen schudden, handen wassen) blijven hanteren, terwijl steeds meer mensen gevaccineerd worden?

30. Wat vindt u er van als de komende maanden nog steeds de basisregels (1,5m afstand, geen handen schudden, handen wassen) gelden, terwijl steeds meer mensen gevaccineerd worden?

INTRODUCTIETEKSTJE: *Sommige experts verwachten dat we nog wel een tijd maatregelen nodig hebben tegen het coronavirus, ook als steeds meer mensen straks gevaccineerd zijn.*

31a. Welke maatregelen denkt u nog een paar maanden vol te houden?

31b. Kunt u dat toelichten?

31c. Welke maatregelen denkt u niet voor langere tijd meer vol te houden?

31d. Kunt u dat toelichten?

32. Wat zou u ervan vinden als gevaccineerden straks meer vrijheden krijgen dan niet-gevaccineerden, bijvoorbeeld dat gevaccineerden wel het theater of een sportwedstrijd mogen bezoeken en niet-gevaccineerden niet?

INTRODUCTIETEKSTJE: *De zorgmedewerkers en kwetsbare groepen zijn straks als eerste gevaccineerd.*

33a) Denkt u dat het zinvol is als andere mensen die niet tot de zorgmedewerkers of kwetsbaren behoren zich daarna ook laten vaccineren?

33b) Kunt u dit toelichten?

Afsluitende vraag

We zijn aan het einde gekomen van het interview.

Zijn er nog onderwerpen of vragen waarover u graag iets wilt zeggen?

Vond u het een zinvol gesprek? Heeft dit gesprek u nog aan het denken gezet?

Bedankt voor uw deelname aan dit interview!

[STOP DE BAND]

Verwijs voor inhoudelijke vragen naar de volgende website van de Rijksoverheid:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-vaccinatie>